



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 264/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. S., N., zastúpeného advokátom JUDr. P. G., Advokátska kancelária, N., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 36/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2008 doručená sťažnosť J. S., N. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaným 22. mája 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 36/2008.

Z predloženej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 18. mája 2005 vydalo Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát Nitra (ďalej len „prvostupňový správny orgán“ alebo „OR PZ Nitra“) rozhodnutie o priestupku č. p. ORP-358/DI-Pr-06, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), ktorého sa dopustil tým, že ako vodič osobného motorového vozidla 13. marca 2006 v obci Želiezovce prekročil stanovenú rýchlosť jazdy. V dôsledku toho mu tým istým rozhodnutím bola uložená pokuta v sume 5 000 Sk a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu počas desiatich mesiacov.

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu odvolanie, o ktorom Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, Krajský dopravný inšpektorát Nitra (ďalej len „druhostupňový správny orgán“ alebo „KR PZ Nitra“) rozhodlo tak, že ho zamietlo a napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdilo. S odvolacou námietkou o nesplnení všetkých zákonných podmienok na použitie zariadenia na meranie rýchlosti, ktoré je podľa sťažovateľa informačno-technickým prostriedkom (ITP) podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním), sa druhostupňový správny orgán vysporiadal s odôvodnením, že *„meranie rýchlosti Policajným zborom nespĺňa pojmové znaky využitia ITP. Zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným používaním ITP stanovuje presné podmienky ich použitia. ITP sa zasahuje do súkromia vopred známych osôb, dopredu sú známe dôvody zasahovania a to v súvislosti s trestnou činnosťou, teda nie v súvislosti s dokumentovaním priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky náhodných osôb, vykonávané verejným spôsobom na verejnej komunikácii. Skutočnosť, že policajný zbor neumiestnil zreteľnú oznamovaciu tabuľu, že v následnom úseku cesty sa vykonáva meranie rýchlosti Policajným zborom ešte neznamena, že meranie rýchlosti bolo vykonávané utajovaným spôsobom.“*

So žalobou proti právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) sa sťažovateľ obrátil na Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) 30. júla 2007. Žalobné dôvody boli zásadne identické s dôvodmi odvolania podaného proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 30 S 59/2007-43 zo 14. novembra 2007 žalobu sťažovateľa zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) vyplýva, že Policajný zbor pri odhaľovaní priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky nemôže používať informačno-technické prostriedky. Zároveň s poukazom na ustanovenie § 69 ods. 2 (Policajný zbor je oprávnený, ak je to potrebné na plnenie jeho úloh, vyhotovovať zvukové, obrazové alebo iné záznamy z miest verejne prístupných a zvukové, obrazové alebo iné záznamy o priebehu služobnej činnosti alebo služobného zákroku) a ods. 3 (ak sú na vyhotovovanie záznamov podľa odseku 2 zriadené automatické technické systémy, je Policajný zbor povinný vhodným spôsobom uverejniť informáciu o zriadení takých systémov) zákona o Policajnom zbore krajský súd vyslovil právny názor, že informáciu o zriadení automatických informačných systémov, *„ku ktorým patrí i merač rýchlosti jazdy vozidla ... nemožno zamieňať s informáciou o aktuálnom použití merača rýchlosti v určitom priestore, resp. na určitej komunikácii. Takáto povinnosť policajného zboru nie je zakotvená v žiadnom ustanovení právneho predpisu. Preto pokiaľ policajný orgán použil na odhaľovanie priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky merač rýchlosti jazdy na pozemnej komunikácii, postupoval v súlade so zákonom a dôkaz takto získaný treba považovať za dôkaz získaný zákonným spôsobom.“*

Podaným odvolaním sťažovateľ navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Krajskému súdu vytýkal nedostatočnú právnu kvalifikáciu použitia cestného rýchlomeru v jeho prípade. Takisto sa krajský súd podľa sťažovateľa nezaoberal odpoveďou na otázku, či Policajný zbor pri použití cestného rýchlomeru 13. marca 2006 splnil

povinnosť plynúcu mu z § 69 ods. 3 zákona o Policajnom zbore (povinnosť Policajného zboru informovať vhodným spôsobom o zriadení automatických technických systémov).

Ďalej sťažovateľ v podanom odvolaní uviedol, že krajský súd „*bez akejkoľvek opory v platnom práve vytvoril umelý vzťah medzi povinnosťou uvedenou v § 69 ods. 3*“ zákona o Policajnom zbore „*a povinnosťou uvedenou v § 4 ods. 1*“ zákona o ochrane pred odpočúvaním, „*a to tak, že v prípade, ak správny orgán ... splní svoju zákonnú povinnosť podľa § 69 ods. 3*“ zákona o Policajnom zbore, „*nie je už povinný splniť svoju zákonom stanovenú povinnosť v zmysle § 4 ods. 1*“ zákona o ochrane pred odpočúvaním. Podľa názoru sťažovateľa totiž v prípade, „*ak ... správny orgán používa automatické technické systémy utajovaným spôsobom tak, že naplňajú pojmové znaky*“ informačno-technického prostriedku podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním, „*vzniká správnomu orgánu osobitná a nová povinnosť postupovať pri jeho použití striktnie podľa tohto zákona o špeciálne podľa jeho § 4 ods. 1*“. Zákon o ochrane pred odpočúvaním totiž „*nikde neustanovuje vyňatie priestupkového konania spod jeho pôsobnosti*“.

Najvyšší súd ako súd odvolací o odvolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom z 22. mája 2008 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 36/2008 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa najvyšší súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že použitie cestného rýchlomeru nebolo možné v okolnostiach sťažovateľovho prípadu považovať za použitie informačno-technického prostriedku podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním, a to vzhľadom na znenie § 2 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním v spojení s § 36 zákona o Policajnom zbore. Najvyšší súd však navyše dôvodil aj tým, že v daných okolnostiach cestný rýchlomer nemožno považovať ani za automatický technický systém podľa § 69 ods. 2 zákona o Policajnom zbore. Cestný rýchlomer podľa najvyššieho súdu svojím účelom a technickým vybavením „*slúži na plnenie úloh policajného zboru uložených mu v §§ 1, 2 ods. 1 písm. j) a k) zákona č. 171/1993 Z. z. a nie na plnenie úloh podľa § 36 zákona č. 171/1993 Z. z., preto na použitie tohto meradla sa nevzťahuje režim ako pri používaní informačno-technických prostriedkov*“.

Argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v sťažnosti a smerujúca k názoru o porušení jeho označených základných práv sa odvíja od tvrdenia, že jediným dôkazom, na základe ktorého bol uznaný vinným zo spáchania priestupku, „*je záznam z cestného radarového rýchlomeru ..., ktorý bol proti mne dňa 13. 03. 2006 použitý tak, že som pred samotným použitím nemal možnosť dozvedieť sa o jeho používaní*“. Pritom sťažovateľ poukázal na legálnu definíciu pojmu „informačno-technický prostriedok“ podľa § 2 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním, z ktorej vyvodzuje, že cestný rýchlomer znaky uvedenej definície spĺňa (technické charakteristiky a utajovaný spôsob použitia), a preto sa na jeho použitie vzťahujú ustanovenia zákona o ochrane pred odpočúvaním, predovšetkým ustanovenie § 4 ods. 1 vyžadujúce súhlas zákonného sudcu na použitie informačno-technického prostriedku.

V tejto súvislosti sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti zdôraznil, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku nezaoberal otázkou utajenosti ako pojmového znaku informačno-technického prostriedku, „*hoci išlo o jednu zo zásadných otázok celého sporu. Týmto svojím konaním zjavne nerešpektoval svoje Ústavou SR zakotvené povinnosti podľa čl. 142 ods. 1, teda neposúdil zákonnosť tohto rozhodnutia správneho orgánu, keďže neposudzoval zákonnosť výkladu pojmu ‚verejné použitie zariadenia‘ ..., ktorý urobil KR PZ Nitra a na základe ktorého o priestupku rozhodol*“. Takto podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd porušil aj „*svoju povinnosť stanovenú v čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, teda povinnosť prihliadať pri rozhodovaní na ústavu, ústavné zákony, medzinárodné zmluvy podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákony. NS SR bol v konaní povinný podať výklad pojmu ‚utajovaný spôsob použitia‘ zariadenia, nakoľko tento výklad bol medzi stranami sporný a bol povinný sa pritom riadiť zákonmi*“. Sťažovateľ citujúc dôvodovú správu k zákonu o ochrane pred odpočúvaním zaujal stanovisko, podľa ktorého v jeho prípade bol cestný rýchlomer použitý utajovaným spôsobom, pretože ako vodič „*nemal a nemohol mať v čase použitia merača rýchlosti vedomosť o jeho použití ...*“.

K právno-aplikačnému vzťahu zákona o ochrane pred odpočúvaním a zákona o Policajnom zbore sťažovateľ uviedol, že zákon o ochrane pred odpočúvaním „*predstavuje právnu normu lex generalis, ktorej ustanovenia (najmä ustanovenia o všeobecnej povahe ITP a o postupe pri ich použití) sa použijú v prípade, ak osobitné ... právne predpisy povahy*

lex specialis neobsahujú osobitnú úpravu týchto otázok“. Zákon o ochrane pred odpočúvaním *„sa teda vo všetkých uvedených prípadoch použije subsidiárne*“. Preto ak najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, *„že ak určité zariadenie, hoci aj splňa všetky znaky ITP podľa § 2 ods. 1“* zákona o ochrane pred odpočúvaním, *„je použité štátnym orgánom na iný účel, než na ktorý umožňuje použitie ITP osobitný predpis (napr. § 36 zákona o policajnom zbore), takéto zariadenie nie je ITP, a to z dôvodu, že štátny orgán nie je oprávnený ho na takýto účel využívať*“, umelo pridal *„ďalší pojmový znak ITP, a to účel jeho použitia*“, a tak vytvoril *„nedôvodnú a nelegitímnu konštrukciu*“, ktorá *„nemá oporu v § 2 ods. 1“* zákona o ochrane pred odpočúvaním. Podľa názoru sťažovateľa je neprípustný záver, že *„ak použije policajný zbor ITP, resp. zariadenie naplňajúce znaky ITP, na akýkoľvek iný účel ... nejde o ITP ...*“. Takýto výklad je podľa sťažovateľa *„v rozpore s ústavnou normou, keď obmedzuje ústavné právo na súkromie formulované v článkoch 16 ods. 1 a 19 ods. 2 Ústavy SR*“. Sťažovateľ s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyslovil názor, že *„každé použitie zariadenia, ktoré naplňa pojmové znaky ITP, musí byť podriadené kontrole nezávislého súdu, aby sa tak zabezpečilo zasahovanie do práv a súkromia jednotlivca len v nevyhnutných prípadoch. Tejto kontrole sa nesmú vyhnúť ani prípady, v ktorých bol ITP štátnym orgánom použitý na iný účel ako ho predpokladá osobitný zákon ...*“.

Porušenie svojich základných práv garantovaných čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd napriek jeho argumentácii *„neoznačil dôkaz získaný ITP v rozpore so zákonom za nezákonný*“.

Sťažovateľ sa v odôvodnení svojej sťažnosti na pomerne rozsiahlom priestore zaoberal aj základnými princípmi zásahov štátu do práva na súkromie tak, ako ich vyšpecifikovala judikatúra ESLP. Spomedzi nich upriamil pozornosť na princíp proporcionality (primeranosti) vyžadujúci, *„aby každý zásah, akokoľvek zákonný a sledujúci záujem spoločnosti, bol vždy primeraný cieľu, ktorý sleduje*“. Z tohto hľadiska potom sťažovateľ vyjadril názor, podľa ktorého skutočnosť, že pomocou cestného rýchloameru Policajný zbor najlepšie zabezpečí plnenie svojich úloh na úseku objasňovania priestupkov a zisťovania ich páchatel'ov, *„nie je dôvodom, ktorý by postačoval na*

obmedzenie základného práva na súkromie“. Zároveň uviedol, že *„len samotná skutočnosť, že tento utajovaný spôsob používania merača rýchlosti je Policajným zborom dlhodobo používaný a zabezpečuje vysokú mieru postihovania páchatel'ov priestupkov, nie je dostatočný dôvod na jeho podporu. Takýto spôsob získavania dôkazov nemá oporu v zákone, v neprimeranej miere zasahuje do práva na súkromie jednotlivca, nerešpektuje zákonom predpísaný postup pri získavaní takéhoto druhu dôkazu a nie je nevyhnutný na získanie tohto druhu dôkazu.“*

Zistenie, že najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal otázkou naplnenia princípu proporcionality v sťažovateľovom prípade, považuje tento za odňatie ochrany „*ex post*“, ktorú majú podľa jeho názoru v prevažnej miere poskytovať štátne orgány, teda aj súdy, po vykonaní zásahu do práva na súkromie. V dôsledku namietaného postupu najvyššieho súdu tak sťažovateľovo „*právo na ochranu súkromia zostalo úplne nechránené pred nezákonným zásahom*“, čo malo mať za následok aj porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Napokon sťažovateľ z pohľadu rešpektovania svojho základného práva na súdnu ochranu vytýkal rozsudku najvyššieho súdu aj nedostatočnosť jeho odôvodnenia. V závere odôvodnenia totiž najvyšší súd uviedol, že *„napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku zákonný, preto ho odvolací súd, hoci aj z iných dôvodov, ako vecne správny potvrdil“*. Podľa sťažovateľa najvyšší súd *„neuviedol, na základe ktorých ‚iných dôvodov‘ rozsudok potvrdil“*.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 36/2008 porušil právo J. S. na ochranu súkromia zaručené v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu v čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaný dňa 22. 05. 2008, sp. zn.: 8 Sžo 38/2008 (správne má byť sp. zn. 8 Sžo 36/2008, pozn.) a nariaďuje sa opätovné prejednanie veci.“

II.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným

postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti voči napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu zásadným spôsobom namietal jeho postoj k prípadnej kvalifikácii cestného rýchloameru ako informačno-technického prostriedku podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním tento zákon ustanovuje podmienky použitia informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu zasahuje do súkromia orgán štátu, ktorý informačno-technický prostriedok používa.

Podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technickými prostriedkami na účely tohto zákona sú najmä elektrotechnické, rádiatechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory používané utajovaným spôsobom pri vyhotovovaní a využívaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technické prostriedky môže používať Policajný zbor, Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo, Železničná polícia, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colná správa v rozsahu podľa osobitných predpisov.

Z citovaných ustanovení zákona o ochrane pred odpočúvaním ústavný súd vyvodzuje, že pre záver o subsumpcii cestného rýchloameru pri jeho použití na odhaľovanie priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zisťovanie ich páchatel'ov [§ 2 ods. 1 písm. j) a k) zákona o Policajnom zbore] pod legálne definovaný pojem informačno-technický prostriedok podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním musia byť kumulatívne splnené tieto podmienky:

1. požadovaná technická charakteristika [*„... elektrotechnické, rádiatechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory ...“*],
2. spôsob použitia [*„... používané utajovaným spôsobom ...“* a *„... bez predchádzajúceho súhlasu ...“* osoby, voči ktorej sa cestný rýchloamer používa],
3. účel použitia [*„... pri vyhotovovaní a využívaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov ...“*],
4. zásah do súkromia osoby, voči ktorej sa cestný rýchloamer používa,
5. taxatívne určený okruh štátnych orgánov oprávnených cestný rýchloamer použiť [*„... Policajný zbor, Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo, Železničná polícia, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colná správa ...“*]
6. použitie cestného rýchloameru v rozsahu podľa osobitného predpisu, ktorým je v prípade Policajného zboru zákon o Policajnom zbore.

Ústavný súd konštatuje, že použitie cestného rýchloameru v sťažovateľovom prípade nespĺňalo 4. a 6 podmienku.

K podmienke č. 4

Ústavný súd už uviedol, že pojem „súkromný život“ je pojem široký, ktorý nemožno vyčerpávajúcim spôsobom definovať, najmä ho nemožno obmedziť na „intímnu sféru“ a úplne z neho vylúčiť vonkajší svet tejto sféry. Ochrana súkromného života musí teda

do istej miery zahŕňať právo jednotlivca nadväzovať a rozvíjať vzťahy so svojimi blíznymi a vonkajším svetom, z ktorého nemožno vylúčiť ani profesijnú a pracovnú činnosť (I. ÚS 13/00 a v ňom citované rozhodnutia ESLP).

Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia správne identifikoval pojem súkromie, keď uviedol, že *„Súkromie tu treba chápať ako súkromie bezprostredne nadväzujúce na osobu občana – odev, predmety, ktoré má pri sebe, ako aj celú intímnu oblasť človeka, jeho záujmy (aj profesionálne), vzťahy, styky, atď.“*. K tomu ústavný súd dodáva, že vodič motorového vozidla pri jazde nadobúda administratívno-právny status účastníka cestnej premávky podľa § 2 písm. aj) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o premávke na pozemných komunikáciách“), čo so sebou prináša špecifické práva, ale aj povinnosti takého vodiča.

Cestná premávka má verejný charakter. Preto účasť fyzickej osoby v pozícii vodiča motorového vozidla na cestnej premávke netvorí podľa názoru ústavného súdu súčasť tej jeho súkromnej sféry, ktorá by mohla byť, hoci aj použitím informačno-technických prostriedkov splňajúcich pojmové znaky zákona o ochrane pred odpočúvaním, dotknutá. Účelom využitia cestného rýchlomeru je primárne monitoring rýchlosti jazdiaceho vozidla, nie zisťovanie informácií o skutočnostiach priamo súvisiacich so sférou súkromného života vodiča motorového vozidla. Vodič motorového vozidla vzhľadom na verejný charakter cestnej premávky svojím konaním môže veľmi závažným spôsobom zasahovať do základných práv a slobôd iných účastníkov cestnej premávky (ohrozenie života, zdravia a pod.). To odôvodňuje prísnejšie obmedzenia, resp. zúženie „nedotknuteľnej“ individuálnej sféry fyzickej osoby, ktorá je vodičom motorového vozidla, a teda účastníkom cestnej premávky. Spomenuté obmedzenia môžu v konkrétnych okolnostiach znamenať aj zásahy zo strany orgánov verejnej správy na úseku cestnej premávky, ktoré by za iných okolností (ak by fyzická osoba nemala právny status účastníka cestnej premávky) bolo možné jednoznačne kvalifikovať ako zásah do súkromia fyzickej osoby. Takto je v posudzovanom prípade konkretizovaný princíp proporcionality (primeranosti), na ktorý sa sťažovateľ s poukazom na judikatúru ESLP v odôvodnení svojej sťažnosti odvolával a ktorý vo svojej judikatúre konkretizoval aj ústavný súd (I. ÚS 13/00, I. ÚS 22/01). Použitie cestného

rýchloameru voči vodičovi motorového vozidla pri vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky [§ 115 ods. 1 písm. a) zákona o premávke na pozemných komunikáciách] je podľa názoru ústavného súdu zásahom, ktorý vzhľadom na už uvedené charakteristiky cestnej premávky i právneho statusu účastníka cestnej premávky nemožno považovať za taký zásah do súkromia fyzickej osoby, ktorý odôvodňuje požiadavku dodržiavania procesných postupov formulovaných zákonom o ochrane pred odpočúvaním. Ústavný súd k tomu dodáva, že uvedený záver nezavahuje Policajný zbor povinnosti používať cestný rýchloamer v súlade s požiadavkou legality.

K podmienke č. 6

Podľa § 36 zákona o Policajnom zbore pri plnení úloh v boji proti terorizmu, v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti pri odhaľovaní trestnej činnosti organizovanej v spojení s cudzinou a organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s nedovolenou výrobou, držaním a rozširovaním omamných a psychotropných látok, jedov, prekursorov a jadrových materiálov, s falšovaním a pozmeňovaním peňazí, známkov a cenných papierov, pri odhaľovaní iných obzvlášť závažných trestných činov, pri poskytovaní ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi podľa osobitného predpisu, pri operatívnej ochrane legalizanta a agenta pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií, pri odhaľovaní úmyselných trestných činov podľa druhého a tretieho oddielu tretej hlavy druhej časti Trestného zákona, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou najmenej dva roky, alebo iných úmyselných trestných činov, ktorých stíhanie upravuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, a pri zisťovaní ich páchatel'ov a pátraní po nich je Policajný zbor oprávnený používať informačno-technické prostriedky.

Citované ustanovenie vymedzuje rozsah, ktorý Policajný zbor musí pri používaní technických zariadení spĺňajúcich ostatné pojmové znaky informačno-technických prostriedkov podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním rešpektovať. Výkon dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, ako ani odhaľovanie priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zisťovanie ich páchatel'ov v taxatívnom výpočte uvedenom v § 36 zákona o Policajnom zbore nie je obsiahnuté. Z toho možno vyvodit', že pri odhaľovaní priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky

a zisťovaní ich páchatel'ov Policajný zbor nemôže využívať informačno-technické prostriedky, ktoré má na mysli zákon o ochrane pred odpočúvaním.

Ak teda sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti uviedol, že použitie informačno-technického prostriedku „*Policajným zborom v rozpore s § 36 ZPZ (zákona o Policajnom zbore, pozn.) v žiadnom prípade nezbavuje použité zariadenie jeho povahy ITP*“, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že s takýmto názorom sťažovateľa sa možno stotožniť len berúc do úvahy technické hľadiská, nie však hľadiská legislatívno-právne.

Pojem informačno-technický prostriedok, tak ako je definovaný v zákone o ochrane pred odpočúvaním, je pojmom legislatívnym, ide o legálnu definíciu, ktorej vymedzením chcel zákonodarca určitý okruh technických zariadení zahrnúť pod spoločný právny režim. Konkrétne zariadenie však môže z pohľadu technických parametrov spĺňať charakteristické (technické) znaky informačno-technického prostriedku, pričom nebude napĺňať črty legálnej definície zákona o ochrane pred odpočúvaním. V takom prípade je zrejmé, že uvedené zariadenie nemožno podriadiť pod právny režim informačno-technických prostriedkov podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním. V praxi môže nastať aj situácia, keď to isté zariadenie pri jeho použití v konkrétnom prípade bude považované za informačno-technický prostriedok podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním, pričom pri použití v inom prípade už o ňom ako o informačno-technickom prostriedku podľa predmetného zákona nebude možné hovoriť. Takáto situácia podľa názoru ústavného súdu nastala aj v sťažovateľovom prípade. Cestný rýchlomer síce vykazuje technické charakteristiky informačno-technického prostriedku podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním, ale jeho použitie na účel, ktorý nedovoľuje Policajnému zboru používať informačno-technické prostriedky, neumožňuje podriadiť ho v posudzovanom prípade pod právny režim zákona o ochrane pred odpočúvaním.

Ústavný súd tak v zhode s názorom najvyššieho súdu dospel k záveru, že použitie cestného rýchlomeru v sťažovateľovom prípade nepredstavovalo z právneho hľadiska použitie informačno-technického prostriedku podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním. Tento záver podporuje aj logický výklad § 4 ods. 3 písm. a) zákona o ochrane pred odpočúvaním, ktorý vyžaduje pri žiadosti o súhlas na použitie informačno-technického

prostriedku adresovanej zákonnému sudcovi uviesť aj údaje o osobe, proti ktorej sa má tento prostriedok použiť. Zároveň súd nesmie rozhodnúť o žiadosti, ktorá nemá zákonom ustanovené náležitosti, a takúto žiadosť vráti žiadateľovi (§ 4 ods. 3 posledná veta zákona o ochrane pred odpočúvaním). Už prvostupňový správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „*pri používaní merača rýchlosti jazdy na verejnej komunikácii však nie je vopred známe, kto sa dopustí priestupku ... a do čieho súkromia bude orgán štátu zasahovať*“. Subsumpcia cestného rýchlomeru pod pojem informačno-technický prostriedok podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním by tak v každom prípade znamenala, že zákonný sudca by súhlas na jeho použitie nemohol udeliť.

Keďže najvyšší súd pri rešpektovaní aplikačného vzťahu zákona o ochrane pred odpočúvaním a zákona o Policajnom zbore (na ktorý sťažovateľ tiež vo svojej sťažnosti poukázal) nepovažoval cestný rýchlomer za informačno-technický prostriedok podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním, nezaoberal sa v odôvodnení svojho rozhodnutia otázkou utajenosti použitia rýchlomeru, pretože pre jeho rozhodnutie odpoveď na túto otázku bola irelevantná. Tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd porušil jeho označené základné práva, pretože sa nezaoberal otázkou utajenosti použitia cestného rýchlomeru, by tak v rámci meritórneho prerokovania sťažnosti nemohlo za žiadnych okolností viesť k záveru o rozpornosti postupu najvyššieho súdu s ústavou. To vedie ústavný súd k odmietnutiu sťažnosti v tejto jej časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Záver, ku ktorému ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel, ešte považuje za potrebné doplniť odkazom na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06). Ústavný súd poukazujúc na už uvedené odôvodnenie zastáva názor, že uvedené charakteristiky súdnej interpretácie zakladajúce jeho právomoc konštatovať

porušenie základných práv sťažovateľa výklad najvyššieho súdu nenaplnil. Taký záver je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ napadnutému rozhodnutiu vytýkal aj nedostatočné odôvodnenie, keď v jeho závere najvyšší súd uviedol, že *„napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku zákonný, preto ho odvolací súd, hoci aj z iných dôvodov, ako vecne správny potvrdil“*. Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu tým, že najvyšší súd neuviedol, na základe ktorých *„iných dôvodov“* rozsudok krajského súdu potvrdil.

Ústavný súd tu poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už vyslovil, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04). V tejto súvislosti ústavný súd tiež judikoval, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

„Iné dôvody“, pre ktoré najvyšší súd ako súd odvolací potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu, vyplývajú zo súvislosti odôvodnení oboch rozhodnutí. Krajský súd právne kvalifikoval cestný rýchlomer ako automatický technický systém podľa § 69 ods. 2 zákona o Policajnom zbore, pričom uviedol, že *„informáciu o zriadení takýchto systémov ... nemožno zamieňať s informáciou o aktuálnom použití merača rýchlosti jazdy vozidla v určitom priestore, resp. na určitej komunikácii“*. Naproti tomu podľa názoru najvyššieho súdu cestný rýchlomer nemožno podradiť ani pod pojem automatický technický systém. Oba sudy sa zhodli v názore, že cestný rýchlomer nie je informačno-technickým prostriedkom podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním, rozdielny postoj však mali ku kvalifikácii cestného rýchlomeru ako automatického technického systému podľa zákona o Policajnom zbore.

Ani jeden z uvedených názorov však podľa názoru ústavného súdu nesignalizuje možnosť zistenia porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného mu čl. 46 ods. 1 ústavy vzhľadom na to, že právne závery konajúcich súdov nie sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05).

Ústavný súd tak aj v tejto časti posúdil predmetnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, pretože nezistil priamu súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu.

Napokon v sťažnostnom petite sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie jeho základného práva na súdny prieskum správnych rozhodnutí zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, v odôvodnení sťažnosti však tento návrh bližšie neobjasnil. Ústavný súd z rozsudku najvyššieho súdu nezistil žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné pri meritórnem prerokovaní sťažnosti zistiť porušenie uvedeného základného práva. Najvyšší súd odvolanie sťažovateľa riadne prerokoval, meritórne o ňom rozhodol a svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil. Prístup k správne súdnictvu tak sťažovateľovi bez akýchkoľvek pochybností upretý nebol, preto je predložená sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2008